

Danielius

Kūno masė 50 – 125 kg. Ne taip grakštus kaip kiti elniai, kojos trumpokos. Kailis vasarą gelsvai rudas, į šonu apačią šviesėjantis. Nugara ir šonai dėmėti. Per nugaros vidurį tęsiasi tamsesnė juosta, ypač ryški ant pasturgalio ir uodegos. "Veidrodėlių" iš viršaus ir šonų supa tamsių plaukų juostelė. Žiemą plaukai ilgesni, taukesni ir tamsesni, dėmėtumas neryškus arba visai neįžiūrimas. Patinai turi ragus, ragą sudaro kamienas, akinė ir pomentinės šakos ir mentė.

Patinų amžių galima nustatyti pagal kūno išvaizdą ir ragus. Jaunų elnių galva iš šono smaili, plonas kaklas, silpna priekinė kūno dalis. Vyresnių patinų galva platesnė, kaklas storesnis, nuo 3 – 4 metų atsiranda "Adomo obuolys", priekinė kūno dalis masyvesnė. Gogas išryškėja tik nuo 8 metų amžiaus. Jauni žvėrys kaklą laiko iškėlę statmenai, vyresnių patinų kaklas nuleistas, bet ne taip žemai kaip tauriųjų elnių. Pirmieji danieliaus ragai – nedideli kauliniai iešmeliai su sustorėjusiu pamatu. Antrieji ragai turi akinę ir pomentines šakas, o kartais ir mentės užuomazgą. Geriausiai išsivysčiusius ragus nešioja 8 – 10 metų danieliai. Vyresnių patinų ragai pradeda menkėti. Danieliai ragus meta balandžio – gegužės mėnesiais (senesni anksčiau, jaunesni ir ligoti – vėliau). Netrukus pradeda augti nauji ragai, kurie iki rugpjūčio mėnesio sukaulėja.

Jaunų patelių kūnas lieknas, kojos ilgos, plonas kaklas. Vyresnių patelių ilgesnė galva, storesnis kaklas, pilvas kiek nukabęs. Senų žvėrių kaklas ir galva prakaulus, nukabę pilvas, "įkrite" šonai. Danielių pėdsakai (3,5 – 4,5 x 5,5 – 8,0 cm) pailgesni ir smailesni kaip tauriojo elnio. Svarbus skiriamasis bruožas – didelis, apimantis pusę kanopos, trynės atspaudas (tauriojo elnio trynė sudaro apie trečdalį kanopos atspaudu).

Danieliai gyvena nedideliuose lapuočių ir mišriuose miškuose. Vasarą minta įvairiais žoliniais augalais, žiemą ėda lapuočių medžių ir krūmų ūglius ir žievę, viržius, mėlynės. Mėgsta ažuolų giles, laukinių obelių ir kriaušių vaisius.

Ruoja spalio – lapkričio mėnesiais. Patinas laikosi su keliomis patelėmis, išveja iš būrio jaunus patinus. Rujojančio patino balsas kimus, primena kosėjimą.

Patelės pradeda rujoti antraisiais arba trečiaisiais gyvenimo metais. Nėštumas trunka 7,5 – 8 mėnesius. Gimsta 1, retai 2 jaunikliai.

Lietuvoje danieliai pradėti aklimatizuoti dar XVIII amžiuje, bet vėliau išnyko. 1976 – 1977 metais i Šilutės ir Marijampolės rajonus buvo atvežti danieliai iš Askanijuos Novos, Čekoslovakijos ir Vengrijos, vėliau išleisti ir kitose vietovėse. 1995 m. Lietuvoje 11 – rajonų aptvaruose ir laisvėje gyveno 430 danielių.